

Nr 387.

Av herrar **Englund** och **Annér**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om allmän sjukförsäkring, m. m.*

Enligt 35 § av den föreslagna lagen om allmän sjukförsäkring skall i regel medlem i allmän sjukkasse erlægga avgift för försäkringen, s. k. sjukförsäkringsavgift. Dylik avgift innefattar ersättning för försäkringen i både lokal- och centralsjukkasse. Avgifterna skola enligt 36 § beräknas och efter hörande av vederbörande kassor fastställas av tillsynsmyndigheten, som också i förekommande fall har att bestämma, huru avgift skall fördelas mellan central- och lokalsjukkasse. Avgifterna skola enligt samma paragraf vara så avvägda, att de i förening med andra för vederbörande allmänna sjukkasse tillgängliga medel må antagas förslå till infriande av kassans förfallna utfästelser, förvaltningskostnader och erforderlig fondbildning. Till en och samma kassa ingå avgifter till tre olika belopp, alltefter det medlem har rätt till sjukpenning om tre kronor och femtio öre eller två kronor eller blott har rätt till ersättning för sjukvård.

Samma försäkringsförmån kan vid denna anordning komma att föranleda en lokalt växlande avgift. En sådan växling torde icke vara påkallad av social rättvisesynpunkt utan torde snarast stå i strid med denna. Trots att den föreslagna lagen om allmän sjukförsäkring i 43 § innehåller ett stadgande, att till sjukkasse kan av statsmedel utgå ett högre bidrag än eljest per medlem, såvida det föreligger särskilda svårigheter med avseende å sjukkontrollen eller förvaltningen i övrigt, torde det nämligen vara sannolikt, att relativt höga avgifter komma att utkrävas just i landsdelar, där den genomsnittliga inkomstnivån är låg och där varje extratunga således är olämplig och ovälkommen.

Dessa variationer torde även få ringa betydelse ur kontrollsynpunkt. På den frivilliga sjukförsäkringens tid pressades sjukkassestyrelserna till noggrann kontroll och försiktig förvaltning för att därigenom kunna hålla avgifterna så låga som möjligt. Vid en obligatorisk försäkring med överhuvud låga avgifter och små avgiftsvariationer ställa sig förhållandena på annat sätt. En sjukkassas förvaltning kommer att karakteriseras av samma grad av ekonomisk insikt som överhuvud utmärker all svensk stats- och kommunalförvaltning — varken mer eller mindre.

Däremot är det alldeles uppenbart, att avgiftsvariationerna de särskilda sjukkassorna emellan komma att medföra ett avsevärt arbete för många instanser. För att de områdesvis bestämda och växlande avgifterna skola kunna uttagas synas sålunda särskilda namnuppgifter från det lokala sjukvårdsorganet till de lokala uppborndsmyndigheterna vara erforderliga. Vidare

krävs en speciell avgiftsredovisning från uppbördsmyndigheterna till länsstyrelsen och från denna till varje sjukförsäkringsorgan. Alla dessa arbetskrävande moment skulle försvinna, om de lokala avgiftsvariationerna försvunne och man i stället införde sjukförsäkringsavgifter, fortfarande fördelade i de tre klasser, varom 36 § talar, men eljest lika över hela landet. Finansieringen av sjukförsäkringen skulle då fortfarande uppdelas på avgifter och allmänna skatter, men avgifterna, som fortfarande skulle beräknas efter den i propositionen angivna metoden, skulle helt ingå i statsverkets allmänna inkomster. De lokala sjukförsäkringsorganens medelsbehov skulle täckas från statskassan utan något särhållande av skattemedel och avgiftsmedel. Behovet att organisera sjukförsäkringen i två plan, genom både lokal- och centralsjukkassor, skulle därvid upphöra åtminstone för den obligatoriska försäkringens del. Då sjukförsäkringsavgifterna bleve enhetligt bestämda, skulle hinder icke möta att debitera dem efter en tabell, som också innefattar pensionsavgifterna. Vidare kunde båda dessa typer av socialavgift då uppföras på samma rad i debetsedeln.

Det är tydligt, att åtskilliga detaljfrågor komma att kräva särskild uppmärksamhet vid övergång till ett system sådant som det här skisserade. Det torde emellertid böra framhållas, att den omständigheten, att sjukförsäkringsavgifterna enligt propositionen skola utgå oberoende av inkomsten, medan folkpensionsavgifterna satts i fixerad relation till denna, icke erbjuder någon teknisk svårighet.

Såsom ett ytterligare skäl att ompröva reglerna om sjukförsäkringsavgifterna få vi slutligen framhålla, att vid utarbetandet inom socialvårdskommittén av förslag till obligatorisk arbetslöshetsförsäkring en sammanjämkning av avgifterna för arbetslöshetsförsäkringen och sjukförsäkringen framstått som synnerligen önskvärd.

Under hänvisning till det anförda hemställes,

att riksdagen ville vid besvarandet av propositionen nr 312 anhålla hos Kungl. Maj:t om utredning och förslag rörande sådan ytterligare förenkling av den obligatoriska sjukförsäkringen, att de lokala avgiftsvariationerna i sjukförsäkringsavgiften borttagas och avgiften uppbäres i samband med folkpensionsavgiften.

Stockholm den 2 november 1946.

Erik Englund.

Wilh. Annér.